

*Poselski Zespół
na rzecz Nowej
Konstytucji*

ANKIETA USTROJOWA

KONSTYTUCJA - WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I OBYWATELE

NARODOWE PISANIE KONSTYTUCJI

Ankieta ustrojowa – wymiar sprawiedliwości

1. Czy sędziowie powinni być wybieralni?
  - a) Nie;
  - b) Tak, ale tylko sędziowie sądów najniższego szczebla;
  - c) Tak, ale tylko sędziowie wyższych instancji;
  - d) Wszyscy powinni być wybieralni.

2. W przypadku wybieralności sędziów kto powinien ich wybierać?
  - a) Obywatele - wybory powinny być powszechne;
  - b) Sejm;
  - c) Senat;
  - d) Prezydent (za ew. zgodą np. Senatu);
  - e) inny organ.

3. Jakie kryteria powinien spełniać kandydat do zawodu sędziego?
  - a) Tylko wykształcenie prawnicze (plus asesura i egzamin);
  - b) Co najmniej kilkuletni staż zawodowy w innym zawodzie prawniczym (prokuratora, radcy prawnego, adwokata);
  - c) Nieskazitelność charakteru (czyli np. transparentność finansowa, niekaralność, stabilne życie rodzinne, dobry stan zdrowia psychicznego itp.).

4. Czy sędzia powinien mieć nominację:
  - a) okresową;
  - b) dożywotnią .

5. Staż w zawodzie prawniczym dla kandydata na sędziego powinien wynosić:
  - a) 5 lat;
  - b) 15 lat;
  - c) Więcej;

- d) W ogóle nie powinno być żadnego stażu.
6. Czy sędzia powinien być poddawany okresowym badaniom psychologiczno – psychiatrycznym :
- a) tak;
  - b) nie.
7. Czy sędzia, któremu udowodniono wydawanie bezprawnych, uchylanych, niesprawiedliwych wyroków powinien zostać usunięty ze stanowiska?
- a) Tak – po dokładnym zbadaniu sprawy przez odpowiedni organ;
  - b) Nie - sędzia jest nieusuwalny.
8. Nieusuwalność sędziego powinna przysługiwać:
- a) Wszystkim sędziom od najniższego szczebla;
  - b) Sędziom od szczebla Sądu Apelacyjnego;
  - c) Tylko Sędziom Sądu Najwyższego.
9. Trybunał Konstytucyjny powinien zostać:
- a) Zlikwidowany, a jego kompetencje przekazane Sądowi Najwyższemu;
  - b) Zlikwidowany, a jego kompetencje przekazane Senatowi;
  - c) Powinien pozostać w obecnym kształcie.
10. Sąd Najwyższy powinien składać się z:
- a) sędziów wybieranych przez Krajową Radę Sądownictwa;
  - b) sędziów wybieranych przez Prezydenta za zgodą Senatu;
  - c) sędziów wybieranych w wyborach powszechnych.
11. Sędziowie Sądu Najwyższego powinni pełnić swą funkcję:
- a) Dożywotnio (jak w USA);
  - b) Do emerytury;
  - c) Kadencyjnie.

12. Czy do polskiego procesu powinna być wprowadzona ława przysięgłych, złożona ze zwykłych obywateli, spełniających warunki – niekaralności i dobrej opinii - która orzekałaby o winie?

- a) Tak;
- b) Nie.

13. Prawo łaski

- a) Powinno zostać zniesione;
- b) Powinno zostać utrzymane i pozostawać w kompetencji Prezydenta;
- c) Powinno zostać utrzymane i pozostawać w kompetencji Sejmu.

14. Czy Rzecznik Praw Obywatelskich powinien być wybierany:

- a) Tak jak dotąd przez Sejm;
- b) W wyborach powszechnych;
- c) W inny sposób.

Dane respondenta:

- 1. Imię i nazwisko .....
- 2. Adres .....
- 3. Mail .....
- 4. Tel. ....
- 5. Uwagi (organizacja, środowisko itp.) .....

Komentarz:

Pierwsza część „Ankiety ustrojowej” – jaką oddajemy w Państwa ręce, prosząc o jej wypełnienie, zawiera pytania z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Oczywiście kwestii, które należałoby rozstrzygnąć budując zręby nowej konstytucji, jest znacznie więcej, ale musieliśmy ograniczyć się do najważniejszych - naszym zdaniem: sposobu wybierania sędziów, warunków jakie powinien spełniać kandydat na sędziego, a także sposobu nadzoru nad działalnością wymiaru sprawiedliwości i instytucji, które powinny ten nadzór sprawować.

Pytamy także o Trybunał Konstytucyjny, prawo łaski i umiejscowienie Rzecznika Praw Obywatelskich w polskim systemie konstytucyjnym – jako o te instytucje, których działanie stało się przedmiotem ożywionej debaty publicznej w ostatnim czasie.

Ankieta nt. wymiaru sprawiedliwości jest pierwszym krokiem do obywatelskiej debaty na temat ustawy zasadniczej i jej nowego kształtu. Zamierzamy tę debatę kontynuować pytając również o inne zagadnienia ustrojowe: kształt władzy wykonawczej, ordynację wyborczą, a także te elementy, które w tradycyjnym trójpodziale władzy się nie znalazły, a współcześnie wywierają przemożny wpływ na funkcjonowanie państw i narodów – jak np. system bankowy czy rolę mediów. Wydaje się, że nowa konstytucja powinna dostrzegać zjawiska, które pojawiły się współcześnie i determinują funkcjonowanie systemu politycznego.

Zapraszamy wszystkie środowiska, wszystkich obywateli do szerokiej debaty na temat kształtu ustroju naszego państwa.

Poselski Zespół n/rz Nowej Konstytucji